

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudkyň JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Zory Šmolkové v právní věci žalobce **V. N.**, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem v Praze 4, Na Zlatnici 301/2, proti žalovanému **Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje** se sídlem v Ostravě – Moravské Ostravě, 28. října 117, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 8.12.2014 č.j. MSK 160494/2014, ve věci jiného správního deliktu,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 8.12.2014 č.j. MSK 160494/2014, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Ostravy ze dne 15.9.2014 č.j. SMO/329263/14/DSČ/Pro, kterým bylo rozhodnuto ve věci správního deliktu provozovatele vozidla dle ust. § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů ve znění pozdějších předpisů, v platném znění (dále jen zákon o silničním provozu).

V podané žalobě žalobce namítl tyto žalobní body:

1) Žalobce poskytl správnímu orgánu součinnost a materiálně oznámil přestupek, když sdělil správnímu orgánu identitu řidiče, který vozidlo žalobce jakožto provozovatele řídil. Odložení přestupku řidiče vozidla ve smyslu ust. § 66 odst. 3 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění (dále jen zákon o přestupcích) považuje žalobce za nezákonné, neboť není pravdou, že by správní orgán nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájit řízení proti určité osobě. Skutečnost, že se oznámený řidič na základě předvolání k podání vysvětlení nedostavil, nepovažuje žalobce za relevantní pro zastavení řízení o přestupku, neboť správní orgán měl prostředky dalšího postupu, např. uložení pořádkové pokuty nebo přímo zahájení přestupkového řízení. Správní orgán však na další obligatorní postup v šetření přestupku zcela rezignoval.

2) Na základě shora uvedeného má žalobce za to, že řízení s ním jako s provozovatelem vozidla bylo zahájeno v rozporu s ust. § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, které lze zahájit jen v případě, že správní orgán nezjistí skutečnosti odůvodňující zahájit řízení o přestupku proti určité osobě.

3) Vydání napadeného rozhodnutí nepředcházelo nařízení ústního jednání, v jehož rámci by bylo provedeno dokazování za osobní účasti žalobce. Takový postup je v rozporu s čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen Listina), respektive v rozporu s čl. 6 odst. 1 a odst. 3 písm. c) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalobce má právo, aby jeho věc byla projednána za jeho přítomnosti a přítomnosti jeho obhájce, aby se mohl vyjádřit ke všem důkazům.

4) Žalobce namítl prekluzi trestnosti deliktu s odkazem na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25.2.2016 č.j. 30A 80/2015-43, v němž byl vysloven názor, že veškeré správní delikty spáchané do 6.11.2014 včetně jsou promlčeny uplynutím jednoleté prekluzivní lhůty od jejich spáchání (tento žalobní bod vznesl žalobce v replice k vyjádření žalovaného ze dne 25.7.2016-poznámka soudu).

Žalovaný ve vyjádření uvedl, že sdělení provozovatele o tom, kdo vozidlo řídil, bez dalšího nezakládá důvodné podezření ze spáchání přestupku touto osobou a pouze na základě takového sdělení není možné řízení o přestupku zahájit. Provozovatel vozidla má z povahy věci vždy zájem na tom, aby nebyl postižen za správní delikt, takže jeho tvrzení o totožnosti řidiče vozidla musí být zhodnoceno s ohledem na tuto skutečnost a bez dalších indicií nelze na základě pouhého tvrzení provozovatele učinit závěr o důvodném podezření ze spáchání přestupku. Žalobce sdělil, že vozidlo řídil P. K. a uvedl jeho generálie. Uvedená osoba však na výzvu dle ust. § 10 odst. 4 zákona o silničním provozu nereagovala. Dále žalovaný k pojmu „nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku“ ve smyslu ust. § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu uvedl, že je nutno jej vykládat tak, že to neznamená veškeré hypoteticky možné kroky, ale pouze kroky skutečně nezbytné, což koresponduje se záměrem zákonodárce zjednodušit postih protiprávních jednání zavedením objektivní odpovědnosti provozovatelů vozidel. Zákon přímo počítá s tím, že totožnost osoby řidiče zjištěna vůbec nebude a pro takový případ se odpovědnost za deliktní jednání přesouvá na provozovatele vozidla. Takovým nezbytným krokem v posuzované věci je právě výzva osobě označené jako řidič vozidla, na kterou nebylo reagováno, takže po uplynutí lhůty 60 dnů byl namíste postup podle § 66 odst. 1 písm. g) zákona o přestupcích. V souvislosti s nedoručením výzvy

označenému P. K. na adresu pro doručování, kterou má uvedenou v informačním systému evidence obyvatel a která je na T., žalovaný poukázal na obstrukční charakter této skutečnosti, kdy žalovanému je z úřední činnosti známo, že P. K. na této adrese nikdy žádnou zásilku nepřevzal. V další části vyjádření žalovaný v podrobnostech odkázal na promyšlený způsob určitého okruhu osob jak procesními obstrukcemi pomoci účastníkům řízení vyhnout se správní odpovědnosti, s tím že ve všech případech zde vyjmenovaných vystupují stejné subjekty jako P. K., společnost Fleet Control, s.r.o., právní zástupce Mgr. Jaroslav Topol. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

Žalobce v replice k vyjádření žalovaného setrval na své žalobní argumentaci a výklad žalovaného označil za absurdní. Dále namítl, že ve věci neproběhlo žádné dokazování, což je v rozporu se stávající judikaturou správních soudů (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu /dále jen NSS/ sp. zn. 8 As 110/2015, 9 As 139/2015). Žalobce rovněž poukázal na prekluzi odpovědnosti za správní delikt (viz žalobní bod 4).

Krajský soud v posuzované věci již jednou rozhodl, a to rozsudkem ze dne 20.10.2016 č.j. 22 A 15/2015-28 tak, že napadené rozhodnutí žalovaného zrušil. Rozsudek krajského soudu byl zrušen rozsudkem NSS ze dne 22.6.2017 č.j. 10 As 308/2016-20, který nabyl právní moci dne 4.7.2017. Současně byla věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

V dalším řízení krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění – dále jen s.ř.s.), přičemž byl vázán právním názorem NSS, vyjádřeným ve zrušujícím rozsudku.

Z obsahu správních spisů krajský soud zjistil, že výzvou Magistrátu města Ostravy ze dne 8.11.2013 byl žalobce vyzván k uhrazení částky 500 Kč jako sankce za přestupek podle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona 361/2000 Sb., když žalobce byl zjištěn jako provozovatel motorového vozidla, jehož řidič dne 19.9.2013 v době nejméně od 9:40 do 9:45 hod. porušil pravidla provozu na pozemních komunikacích tím, že stál v místě označeném dopravní značkou „zákaz stání“. Žalobce v reakci na tuto výzvu sdělil podáním ze dne 9.12.2013 správnímu orgánu totožnost řidiče vozidla, jímž měl být P. K. Následně byla P. K. do místa jeho bydliště v Praze 6 zaslána výzva k součinnosti, výzva nebyla na uvedenou adresu doručena a prostřednictvím pošty byla správnímu orgánu vrácena zpět. Správní orgán I. stupně dne 6.3.2014 vyznačil ve spise odložení věci, tj. přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu podle ustanovení § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích. Dne 21.7.2014 vydal správní orgán I. stupně pod č.j. SMO/261489/14/DSČ/Pro příkaz, jímž žalobci za správní delikt podle ust. § 120f odst. 1 zákona o silničním provozu, jehož se dopustil tím, že jako provozovatel vozidla nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem, uložil pokutu ve výši 1.500 Kč. Proti tomuto rozhodnutí podal zmocněnec žalobce společnost Fleet Control, s.r.o. odpor. Správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 15.9.2014 č.j. SMO/329263/14/DSČ/Pro rozhodl, že se žalobce dopustil správního deliktu (již shora specifikovaného) a uložil mu pokutu ve stejné částce.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, o němž bylo rozhodnuto napadeným rozhodnutím žalovaného.

V prvním žalobním bodě žalobce namítl nesprávnost postupu správního orgánu, který zastavil řízení o přestupku vůči oznámenému řidiči, přestože měl prostředky dalšího postupu. Krajský soud tento žalobní bod neshledal důvodným, přičemž vycházel z poměrně obsáhlé judikatury správních soudů k otázce postupu správního orgánu ve vztahu k oznámenému řidiči. Lze poukázat např. na rozsudek NSS ze dne 24.8.2016 č.j. 2 As 85/2016-42, v němž NSS mj. uvedl, že obecně mají správní orgány povinnost zjišťovat totožnost pachatele přestupku a mají-li reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. Pokud ovšem provozovatel vozidla označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat, nedaří se jí doručovat, případně tato osoba odepře podat vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění, nebo dochází-li k řetězení označených osob, je podmínka uskutečnění nezbytných kroků ve smyslu ust. § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt. V posuzované věci žalobce označil za řidiče vozidla v době spáchání přestupku P. K., jemuž správní orgán doručoval výzvu na elektronickou adresu pro doručování – na adresu uvedenou P. K. Poté byla výzva doručována na adresu trvalého pobytu označené osoby v Praze 6, která je adresou ohlašovny. Zde nastala fikce doručení ve smyslu ust. § 24 odst. 1 správního řádu. P. K. na výzvu nijak nereagoval, a proto správní orgán I. stupně přestupek odložil. Výzva nebyla správním orgánem I. stupně doručována na adresu pro doručování, kterou měl v té době uvedenu v informačním systému evidence obyvatel v S. C. D. T., což žalovaný odůvodnil tím, že je správním orgánům z úřední činnosti známo, že P. K. na této adrese nikdy žádnou zásilku nepřevzal. Krajský soud se s postupem správních orgánů ztotožňuje a nemá za to, že by pochybily při doručování označené osobě P. K. I k této otázce se již podrobně vyjádřil NSS, a to v rozsudku ze dne 15.9.2015 č.j. 8 As 57/2015-46, kde také vystupoval jako označený řidič P. K. NSS vyslovil, že doručování na adresu v S. C. D. T. by bylo v rozporu se zásadou procesní ekonomie, bylo-li správním orgánům z úřední činnosti známo, že na tuto adresu se soustavně nedaří doručovat. Správní orgán doručil výzvu na pražskou adresu trvalého pobytu P. K., čímž jeho postupu nelze nic vytknout.

V druhém žalobním bodě žalobce namítl nezákonnost zahájení řízení o správním deliktu s osobou žalobce, jakožto provozovatelem vozidla právě s ohledem na nezjištění skutečností odůvodňujících zahájit řízení o přestupku proti konkrétní osobě. Ani tento žalobní bod neshledal soud důvodným, přičemž vychází z argumentace k žalobnímu bodu 1), na níž plně odkazuje a uzavírá, že postup správního orgánu byl v souladu se zákonem o silničním provozu i s konstantní judikaturou správních soudů, zejména NSS. Správní orgán zcela správně přistoupil k zahájení řízení o správním deliktu s žalobcem jako provozovatelem vozidla.

Ve třetím žalobním bodě je namítáno, že správní orgány neprovedly ústní jednání ve věci správního deliktu žalobce. Žalobce argumentoval článkem 6 Evropské úmluvy a článkem 38 odst. 1 Listiny. Problematikou nařízení ústního jednání v řízeních o správním deliktu se zabýval i NSS, a to např. ve svém rozsudku ze dne 22.10.2015 č.j. 8 As 110/2015-46, v němž dospěl k závěru, že správní orgány nejsou povinny nařizovat ústní jednání ve smyslu ust. § 49 odst. 1 správního řádu v řízeních o správních deliktech, není-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a

uplatnění práv účastníků. Správní řád tedy v případech, kdy se nevyžaduje obligatorní konání ústního jednání, ponechává správním orgánům prostor k úvaze, zda je ústní jednání nezbytné ke splnění účelu řízení a k uplatnění práv účastníků řízení. V posuzované věci se jednalo o posouzení skutkového stavu, kdy se žalobce měl dopustit správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla nezajistil, aby byly při užití vozidla na pozemní komunikaci dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích, kdy se konkrétně jednalo o porušení dopravní značky „zákaz státní“. Skutkově tedy šlo o zcela jednoduchý případ. Správní orgán I. stupně vyrozuměl žalobce o zjištění protiprávního jednání ve výzvě ze dne 8.11.2013, na kterou žalobce reagoval sdělením údajů o totožnosti řidiče vozidla. Po odložení věci, kdy nebylo zahájeno přestupkové řízení s označeným řidičem, správní orgán I. stupně vydal dne 21.7.2014 příkaz, proti němuž byl podán odpor, následně byl výzvou ze dne 13.8.2014 žalobce vyzván k vyjádření se k podkladům rozhodnutí. Na tuto výzvu žalobce nereagoval, takže správní orgán na základě listin založených ve správním spise provedl dokazování. Skutkový stav byl dostatečně zjištěn a nebylo potřeba provádět další dokazování (srov. přiměřeně rozsudky NSS sp. zn. 3 As 128/2013, sp. zn. 8 As 109/2014). Krajský soud tedy ani třetí žalobní bod důvodným neshledal.

Ve čtvrtém žalobním bodě žalobce vznesl námitku promlčení trestnosti deliktu. Soud nepovažuje za podstatné, že žalobce vznesl tuto námitku až v replice k vyjádření žalovaného, tedy po uplynutí zákonné prekluzivní lhůty k podání žaloby (§ 72 odst. 1 s.ř.s.), neboť námitka prekluze je otázkou, kterou je soud povinen posuzovat z moci úřední a její uplatnění po lhůtě k podání žaloby, případně neuplatnění žalobcem, je bez právního významu.

Při posuzování čtvrtého žalobního bodu byl krajský soud vázán závazným právním názorem NSS uvedeným ve zrušujícím rozsudku ze dne 22.6.2017 č.j. 10 As 308/2016-20. Předmětem posouzení zde byla otázka použití analogie při vyplňování mezery v právní úpravě lhůty k zániku odpovědnosti za správní delikt podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. K uvedené právní otázce NSS uvedl:

„NSS nepopírá, že právní úprava lhůty zániku odpovědnosti ve znění účinném v době spáchání správního deliktu byla nejasná a působila nejednotnost v rozhodování správních orgánů i soudů. Ustanovení § 125e odst. 5 zákon o silničním provozu bylo účinné v této podobě: *Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125d.* Věta za středníkem tedy upravovala zánik odpovědnosti fyzické osoby (*nepodnikající*) za správní delikty podle § 125d – kterých se ale mohly dopustit kromě právnických osob jen *podnikající* fyzické osoby, jak o tom svědčí nadpis § 125d. Text § 125e odst. 5 tak zmínkou o § 125d v souvislosti s fyzickými osobami (*nepodnikajícími*) vytvářel dojem, že i taková osoba se může dopustit deliktu podle § 125d (což ale není přijatelný výklad, protože nadpis a obsah § 125d takový závěr popírají).

V novele, která nabyla účinnosti dne 7.11.2014 (tedy po spáchání správního deliktu i po vydání rozhodnutí v prvním stupni), změnil zákonodárce v poslední větě § 125e odst. 5 za středníkem původní zmínku o „§ 125d“ na „§ 125f“, což v důvodové zprávě okomentoval jako „*legislativně technickou úpravu*“. Podle soudu tím napravit chybu v psaní, protože odkaz v § 125e odst. 5 měl od počátku mířit k § 125f. Toto ustanovení totiž upravuje právě delikty právnických a fyzických osob (*rozuměj úplně*

všech právnických a fyzických osob, bez ohledu na to, zda podnikají, nebo ne). Taková konstrukce není běžná; obvykle se (v dosavadní úpravě) jednání porušující normy správního práva dělí na přestupky (které páchají fyzické osoby nepodnikající) a správní delikty (které páchají právnické osoby a fyzické osoby podnikající); k odpovědnosti za přestupek je třeba zavinění (oproti objektivní odpovědnosti za správní delikty) a postihy za přestupky bývají nižší. V případě § 125f ale zákonodárce záměrně sloučil právnické i fyzické osoby do jedné kategorie; vychází se tu z předpokladu, že už samotný fakt provozování vozidla přináší značnou míru odpovědnosti za vozidlo a jeho osud (a tato odpovědnost tíží provozovatele stejnou měrou bez ohledu na to, zda je osobou právnickou či fyzickou, podnikatelem či nepodnikatelem). Tato značná odpovědnost je vyvážena tím, že je plně v rukou provozovatele, komu své vozidlo svěřil; není důvod v tomto ohledu jakkoli zmírňovat tuto odpovědnost právě u fyzických osoby nepodnikajících – tím spíš, že pokuty za správní delikt podle § 125f vycházejí z výše pokut za přestupky spočívající v obdobném jednání a jsou dost nízké.

Smyslem části poslední věty za středníkem v § 125e odst. 5 tedy je a vždy bylo vztáhnout pravidla o odpovědnosti právnických osob i na fyzické osoby nepodnikající, které se dopustily správního deliktu podle zákona o silničním provozu. Jediným ustanovením v celém zákoně, které upravuje právě takový typ protiprávního jednání fyzických osob nepodnikajících, byl a je § 125f. I když tedy § 125e odst. 5 ve znění před 7.11.2014 nesmyslně odkazoval na § 125d, šlo o „překlep“ a ve skutečnosti měl odkaz mířit k § 125f.“

V návaznosti na shora citovanou část odůvodnění zrušujícího rozsudku NSS dále zdůraznil nutnost zohlednění textu § 125f odst. 1 v tom směru, že správní orgán nejprve musí zjišťovat pachatele přestupku a až následně je oprávněn zaměřit se na postih provozovatele vozidla za správní delikt. Bylo by proti koncepci právní úpravy správního deliktu provozovatele vozidla, pokud by odpovědnost za něj zanikala pro fyzickou osobu ve stejné lhůtě jako odpovědnost za související přestupek řidiče vozidla. Lhůta pro potrestání fyzické osoby jako pachatele správního deliktu by se překrývala s dobou, po kterou správní orgán projednává přestupek řidiče, a to na rozdíl od delší lhůty, kterou by měl na projednání správních deliktů právnických a podnikajících fyzických osob podle téhož ustanovení.

Závěrem NSS shrnul, že: „původní odkaz na § 125d byl formálně nesmyslný již na první pohled a lze logicky dovodit, že zákonodárce chtěl ve skutečnosti odkázat na § 125f. Krom toho (což je důležitější) není ani z věcných důvodů namístě, aby pachateli tohoto speciálního správního deliktu (byť je jím fyzická osoba nepodnikající) svědčila kratší lhůta pro zánik odpovědnosti (odpovídající lhůtě podle zákona o přestupcích): popíralo by to totiž samotnou konstrukci tohoto typu deliktu a jeho subsidiární povahu. Proto se v této věci neměla užít analogie ke lhůtě podle přestupkového zákona, nýbrž analogie ke lhůtě pro zánik odpovědnosti za správní delikt podle zákona o silničním provozu.“

Na základě shora citovaných závěrů NSS vyslovených ve zrušujícím rozsudku, dospěl krajský soud ke shodnému závěru, že k promlčení správního deliktu žalobce nedošlo. Proto ani poslední žalobní bod neshledal důvodným.

Jelikož krajský soud neshledal žádný žalobní bod důvodným, žalobu v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl. Ve věci bylo rozhodnuto bez jednání v souladu s ust. 51 odst. 1 s.ř.s.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšnému žalovanému podle obsahu správního spisu nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** přípustné opravné prostředky. To neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, či je-li namítáno nesprávné řešení otázky, která dosud nebyla Nejvyšším správním soudem řešena - v tom případě je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 7.9.2017

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu